МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА
ФАКУЛЬТЕТ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ДИЗАЙНУ
КАФЕДРА ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

XV Міжнародної науково-практичної конференції
«ТЕХНОЛОГІЧНА ОСВІТА:
СУЧАСНІ РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ»,
присвяченої пам'яті
академіка ДМИТРА ТХОРЖЕВСЬКОГО

15 травня 2026 року

XII Міжнародної науково-практичної конференції
«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ГРАФІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ:
ТЕОРІЯ, ПРАКТИКА ТА ШЛЯХИ РОЗВИТКУ»,
присвяченої пам'яті
члена-кореспондента НАПН України
ВІКТОРА СИДОРЕНКА

16 травня 2026 року

УДК 378.016:62/68]:005.745

Затверджено рішенням Вченої ради факультету технологій та дизайну Українського державного університету імені Михайла Драгоманова
(протокол № 11 від 28 травня 2026 р.)

За загальною редакцією – Дмитра Кільдерова, Світлани Іщенко

Редакційна колегія: Тетяна Чернова, кандидат педагогічних наук, доцент; **Юрій Павлов**, доктор педагогічних наук, професор; **Лідія Сліпчишин**, доктор педагогічних наук, професор; **Олена Шатова,** старший викладач; **Ольга Трегуб**, кандидат педагогічних наук, доцент.

Технічні редактори: Олена Козієнко, Роман Полевик.

Матеріали XV Міжнародної науково-практичної конференції пам'яті академіка Дмитра Тхоржевського «Технологічна освіта: сучасні реалії та перспективи розвитку» (15 травня 2026 року). XII Міжнародної наукової-практичної конференції «Актуальні питання графічної підготовки: теорія, практика та шляхи розвитку», присвяченої пам'яті член-кореспондента НАПН України Віктора Сидоренка (16 травня 2026 року) / за заг. ред. Д. Кільдерова, С. Іщенко. Київ, 2026. 489 с.

До збірника увійшли тези доповідей XV Міжнародної науково-практичної конференції пам'яті академіка Дмитра Тхоржевського «Технологічна освіта: сучасні реалії та перспективи розвитку» (15 травня 2026 року). XII Міжнародної наукової-практичної конференції «Актуальні питання графічної підготовки: теорія, практика та шляхи розвитку», присвяченої пам'яті член-кореспондента НАПН України Віктора Сидоренка (16 травня 2026 року).

Розраховано на здобувачів освіти, педагогічних працівників закладів загальної середньої, професійно-технічної, вищої, післядипломної освіти, співробітників наукових установ та закладів.

©Факультет технологій та дизайну, 2026
©УДУ імені Михайла Драгоманова, 2026
©Автори тез, 2026

4.Патрикєєва О. О. Розвиток STEM-освіти в Україні: від теорії до практики впровадження. *Нова педагогічна думка*. 2023. № 2 (114). С. 15–21.

5.Стрілець С. В. Методологічні засади міждисциплінарності у вищій педагогічній освіті за напрямом STEM. *Вісник Національного чернігівського колегіуму*. Серія: Педагогічні науки. 2024. Вип. 180. С. 112–118.

6.Bybee, R. W. (2013). *The Case for STEM Education: Challenges and Opportunities*. NSTA Press. 136 p. (англ.)

НАУКОВА СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВЧИТЕЛЯ ТЕХНОЛОГІЙ

Лідія СЛІПЧИШИН

Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Київ, Україна

Анотація: *На основі вивчення наукових джерел проаналізована наукова складова професійної діяльності майбутніх учителів. Висвітлено особливості та проблеми реалізації науково-дослідної роботи майбутніх учителів технологій в закладі вищої освіти. Окреслено можливості використання потенціалу кластерної взаємодії для проведення наукової роботи здобувачів.*

Ключові слова: *професійна підготовка, науково-дослідна робота, заклад вищої освіти, учитель технології, кластер.*

Сучасний етап розвитку суспільства ставить вимоги до рівня якості підготовки фахівців. Конкурентоспроможність фахівців на ринку праці залежить не лише від сформованих компетентностей, від їхнього практичного використання, а й від уміння відстежувати сучасні тенденції, шукати, досліджувати і пояснювати їхні причини. Особливе значення це має для тих спеціальностей, які пов'язані з техніко-технологічними змінами і науковими відкриттями. Серед педагогічних спеціалізацій ця вимога торкається і вчителя технологій. Сам характер діяльності вчителя технологій має науковий характер.

Тому під час навчання у закладах вищої освіти важливу роль відіграє наукова складова.

Науково-дослідна робота студентів як наукова проблема була і є в центрі уваги наукових дискусій вчених різних освітніх галузей. Зокрема, в технологічній освітній галузі її досліджували: українські вчені – М.Корець, Є.Кулик, П.Лузан, М.Садовий, О.Титаренко та ін.; зарубіжні вчені – Д.Андерсон, М. де Вріс, Д.Гріфітс, В.Дуггер.

Як вважає О. Титаренко, найновіші досягнення науково-технічного прогресу актуалізують необхідність формування у вчителів технологій комплексу таких професійних компетенцій, що дозволяють впровадження в навчальний процес інноваційних технологій. Відповідно, це впливає на знаннєвий та організаційно-технологічний компоненти професійної підготовки та орієнтує на розробку нових методик навчання і підходів до організації навчальної діяльності [1, с. 229–230]. Науково-дослідна робота здобувачів розглядається як важливий засіб активізації пізнавальної діяльності, особливо якщо її тематика тісно пов'язана з майбутньою професійною діяльністю.

На думку І. Доценко, науково-дослідна робота (НДР) студента як поняття має дві складові: «навчання елементів дослідницької діяльності, організації та методики наукової творчості; наукові дослідження, що здійснюють студенти під керівництвом викладачів» [2, с.18]. Враховуючи особливість НДР у вищій освіті, вона має здійснюватися у синергії з навчальною і виховною роботою, у тісній взаємодії усіх форм організації, методів навчання і видів діяльностей.

Набуті уміння і сформовані компетентності під час НДР майбутніх учителів технологій у контексті НУШ перетворюються у важливий інструмент професійної реалізації, забезпечують глибоке, науково підкріплене розуміння технологічних процесів і сприяють адаптації до сучасних викликів освіти та наукового середовища. Науково-дослідна робота здобувачів розглядається як важлива складова професійної підготовки, яка здійснюється у різних формах

в умовах навчальної та позанавчальної діяльності, а деякі науковці виокремлюють ще й організацію науково-дослідної роботи та залучення здобувачів до наукових заходів (конференцій, конкурсів, участь у виконанні проєктів тощо) [1-3]. Це свідчить про те, що на сьогодні підготовка майбутніх учителів технологій має проводитися у форматах, які сприяють формуванню і розвитку дослідницьких умінь, зокрема в гібридному середовищі з використанням традиційних і цифрових ресурсів. А формування дослідницької компетентності здобувачів залежить від методики організації науково-дослідної роботи в закладі освіти. Найбільше впливають на формування дослідницької компетентності виконання лабораторних робіт, що мають наукову мету, використання завдань творчого характеру, які розвивають здатність до наукового аналізу та синтезу.

Інноваційний розвиток в системі освіти призвів до виникнення такої моделі державно-приватного партнерства, як «освітній кластер», який сприяє вирішенню проблеми з підготовкою кадрів. Освітній кластер розглядають як просторову модель інноваційних процесів в освіті, що спрямовані на забезпечення ринку праці конкурентоздатними випускниками і водночас на задоволення потреб усіх зацікавлених суб'єктів, тобто учасників кластера. Для отримання синергічного ефекту поєднуються інтелектуальні, кадрові, матеріальні та фінансові ресурси.

Науковці використовують поняття «освітній», «науковий (дослідницький)» та «науково-освітній» кластери з визначенням їхнього ядра. Наприклад, науково-освітній кластер – це утворення, що об'єднує в собі різноманітні науково-дослідні установи та заклади освіти з сильною науково-освітньою базою та високим рівнем інтелектуального потенціалу. Разом вони здатні: продукувати, просувати, практично впроваджувати та поширювати інновації; розвивати зв'язки з партнерами з метою створення баз для виробничої практики та апробації результатів наукових досліджень. Водночас учасники працюють на потреби різного рівня – від окремих організацій до рівня держави.

Використовується також термін «освітньо-науковий», що свідчить про відмінність у акцентах. Якщо в науково-освітніх кластерах акцент роблять на науковій складовій, розширеній освітнім компонентом, то освітньо-науковий кластер розглядається, як поєднання освіти та науки, де важливим завданням є залучення здобувачів до наукової роботи. Орієнтація кластерів на інноваційність змінює підходи до навчання, оскільки вони мають забезпечувати інклюзивність, сприяти реалізації останніх досліджень психолого-педагогічних теорій та використовувати сучасні технологічні інструменти. Вони можуть застосовуватися до розробки нових моделей навчання. Адаптивне навчання в середовищі освітньо-наукового кластера може використовувати передові досягнення в галузі біоінформатики, штучного інтелекту та когнітивної педагогіки. У свою чергу це дозволяє створити по-справжньому індивідуальний освітній досвід на основі об'єктивних даних і наукових підходів [4, с. 260]. Лише міждисциплінарна взаємодія педагогів, вчених, інженерів і розробників може забезпечити створення інноваційних моделей навчання у межах освітньо-наукового кластера.

Аналіз існуючої методики підготовки майбутніх вчителів технологій показав, що в ЗВО ще недостатньо активно відбувається перехід до формування дослідницьких і STEM-компетентностей. Встановлено, що основна причина – це відсутність відповідної матеріально-технічної бази, сучасних лабораторій, по-справжньому творчих середовищ з доступом для студентів. Усунути цю причину можна, використавши «можливості та потенціал кластера та розробивши відповідну методику – методику підготовки майбутніх учителів технологій в умовах кластерної взаємодії» [3, с.101]. Щоб уникнути можливих проблем, пов'язаних з ефективністю навчання, потрібно врахувати конкретну педагогічну мету (з якою метою створюється кластер, що розвивається чи удосконалюється, який має бути результат) та головні інтеграційні механізми. Для формування сучасних компетентностей в учителів технологій провідними інтеграційними

механізмами мають бути науково-дослідний хаб, технологічні лабораторії та методичний центр.

В умовах кластерної взаємодії є реальна можливість продемонструвати, що талант людини і потенціал технологій здатні утворити успішний тандем, результатом чого є підвищення якості професійної підготовки відповідно до вимог ринку праці. У цьому контексті інноваційна методика орієнтована на актуальні навчальні плани, оперативне включення у зміст важливої для технологічної освітньої сфери інформації та освоєння новітніх технологій.

У межах дослідження НДР «Багаторівнева система підготовки педагогів профільного і професійного навчання в умовах освітньо-науково-виробничого кластеру» теми магістерських кваліфікаційних робіт були вибрані з урахуванням її основних напрямів і охопили різні аспекти підготовки. Через науково-дослідну роботу здобувачів здійснювалася апробація основних ідей НДР [5, с. 309–310].

Висновки. Як підтверджує практика, найбільшу цінність має проєктна діяльність здобувачів і викладачів для вирішення реальних проблем учасників кластера, університету, громади. Показниками наукової діяльності майбутніх учителів технологій є: впровадження авторських методик у власну викладацьку практику; публікаційна активність, щоб формувати авторитет у науковій спільноті; участь у різноманітних заходах наукового характеру (конкурсах, олімпіадах, науковому гуртку); участь у наукових темах кафедри або університетського рівня.

Література

1. Титаренко О. Потенціал науково-дослідницької діяльності у формуванні особистості майбутніх учителів технологій. *Наукові записки БДПУ*. Серія: Педагогічні науки. 2024. Вип. 2. С. 132–145. DOI 10.32782/2412-9208-2024-2-132-145.

2. Доценко І. Зміст і структура науково-дослідної роботи студентів. *Педагогіка вищої та середньої школи.* 2013. Вип. 38. С. 15–19.

3. Slipchyshyn, L. Educational And Scientific Cluster As a Factor In Improving The Methodology Of Future Technology Teachers' Professional Training. *Problems*

of Education. 2025. (2(103), 91–106. https://doi.org/10.52256/2710-3986.2-103.2025.06

4. Kolomoiets H., Holiiad I., Tutashynskyi, V., Holiiad, R., & Rebryna, M. Adaptive Learning based on Biometric Assessment of Cognitive Load in an Educational and Scientific Cluster. BRAIN. *Broad Research in Artificial Intelligence and Neuroscience*, 2025, 16 (3), 258–270. https://doi.org/10.70594/brain/16.3/18 [in English].

5. Сліпчишин Л., Якимович Т. Результати педагогічного експерименту та їх інтерпретація. *Багаторівнева система підготовки педагогів профільного і професійного навчання в умовах освітньо-науково-виробничого кластера*: колективна монографія / за ред. Л. В. Сліпчишин. [Електронне видання]. К.: УДУ імені Михайла Драгоманова. 2025. С. 295–320.

ВПЛИВ ЕРГОНОМІКИ НА РОЗМІЩЕННЯ ІНФОРМАЦІЇ НА ВЕБ-СТОРІНЦІ САЙТУ ДЛЯ ОСВІТНІХ УСТАНОВ

Євген СТЕПАНЧУК, Людмила ТКАЧЕНКО

Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Київ, Україна

Анотація. *У статті розглянуто значення ергономіки у проєктуванні вебсайтів освітніх установ. Проаналізовано основні принципи зручності користування, доступності та візуальної організації інформації, а також їх вплив на ефективність взаємодії користувачів із цифровими освітніми ресурсами. Обґрунтовано необхідність урахування ергономічних вимог при створенні та модернізації освітніх вебсайтів.*

Ключові слова: *ергономіка, вебсайт, освітні установи, користувацький досвід, UX/UI, доступність, цифрове середовище.*

У сучасних умовах цифровізації освіти вебсайти закладів освіти виконують не лише інформаційну, а й комунікативну, організаційну та іміджеву функції. Вони є основною точкою взаємодії між закладом освіти та цільовими